

El silenci dels masovers

Llibres

Vicent Pallarés

El guardià de les trufes ens explica, entre altres històries, la fugida d'en Leovigild, que ha desertat de l'exèrcit durant la Guerra Civil, amb l'objectiu de tornar a casa. En el llarg camí que ha d'afrontar recorre una naturalesa desfermada que intenta sobreviure als paisatges arrasats i a la civilització en descomposició. Posteriorment, l'obra ens mostra la realitat del mas de Forés –situat al terme de Benassal–, amb situacions que ben bé poden explicar els costums i experiències dels masovers que durant tant de temps han poblat aquelles comarques. Aquesta novel·la és un retrat d'un món que ha desaparegut: el de la masoveria a les comarques del nord del País Valencià.

Aquest argument serveix de pretext al seu autor, el vilafraquí Fèlix Edo Tena, per aprofundir en un territori que coneix i que ens descriu amb gran detall. La novel·la ens ajuda a entendre millor un territori i una època en concret: els Ports i l'Alt Maestrat durant la guerra i la postguerra. L'autor, a més, planteja un exercici antropològic sobre la pèrdua de la vida rural, una manera de viure crepuscular. També planteja un viatge interior al territori de la seua família, perquè Fèlix Edo Tena és descendent de masovers.

La novel·la mostra també les violències que van haver de patir els masovers i masoveres, que durant la postguerra es van veure –sense voler-ho en molts casos– enmig d'un conflicte entre els guerrillers del maquis i la Guàrdia Civil. Un conflicte que va fer que molts masos tanquessin les seues portes i que va obligar els masovers a viure i dormir als pobles perquè no poguessin ajudar els guerrillers. Un fet que va ser el tret de gràcia de la masoveria, sobretot al Maestrat, als Ports o al Matarranya. L'obra és una conseqüència de les sèries d'articles temàtics que Fèlix Edo Tena va escriure a la revista *Saó* sobre la realitat natural, paisatgística i humana dels Ports i del Maestrat. Una sèrie de visions sobre el territori i la seua gent, així com també una mirada pròpia a la complexa realitat contemporània en aquestes comarques del nord del país.

El guardià de les trufes presenta tota l'essència d'un territori concentrat en el relat. Una obra que demana ser llegida i assaborida lentament per a poder apreciar tots els matisos de l'escriptura de Fèlix Edo Tena. Per a poder tastar tots els matisos que el territori desprèn: la particular llum dels Ports, les tasques de conreu, el so dels ramats pasturant i el ritme de les estacions que es poden sentir d'una manera especial. Una novel·la que serà testimoni en el temps d'una cultura masovera que desapareix amb el pas dels dies i de la qual, avui en dia, molt pocs joves ja no se'n volen fer càrrec. Una obra que és una excepció literària perquè no abunden les novel·les escrites sobre les comarques dels Ports i l'Alt Maestrat, un territori feréstec fins i tot per a la literatura.

425 SAÓ 58

FITXA BIBLIOGRÀFICA

Títol: *El guardià de les trufes*

Autor: Fèlix Edo Tena

Editorial: Barcino

Any: 2016